

# In het hooi met... Stichting Bollenboos

Hoofdredacteur  
Ellen van den Manacker  
stelt prikkelende vragen  
Aan boeren en burgers.  
In het hooi. Gedrevenheid,  
passie, boude beweringen.  
Het komt allemaal aan bod.  
In het hooi met...

**De toenemende lelieteelt in de gemeente Westerveld was een doorn in het oog van omwonenden. Naast wegen vol modder en kapotgereden percelen, reed de landbouwsput vaker langs dan de bewoners van de Drentse gemeente lief was. De vraag over hun gezondheid in de buurt van gewasbeschermingsmiddelen rees. Stichting Bollenboos werd geboren, een stichting die grote vraagtekens zet bij de gezondheid van mensen in de buurt van lelieteelt. In het hooi met... Bram en Rodina van Stichting Bollenboos.**

Tekst: Ellen van den Manacker | Beeld: Petra Kok

## Wat willen jullie aan de kaak stellen?

"Wij willen duidelijkheid over het effect van gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid van mensen. Tot op heden is de toelatingsprocedure van gewasbescherming gericht op de gezondheid van planten, maar er wordt niet gekeken naar de gezondheid van mensen."

## Wat is het aandeel van de teler daarin?

"Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is vastgeroest in het bedrijfspatroon van telers. Telers stellen daar geen vragen over, ze doen het 'gewoon'. Als zij in eerste instantie zichzelf niet goed beschermen tegen deze middelen, waarom zouden ze dan aan de omwonenden en voorbijgangers denken?"

## Is dat niet geregeld in wet- en regelgeving?

"Nee, er zijn geen regels over gewasbescherming in combinatie met de gezondheid van omwonenden. De overheid wil zich daar gemakkelijk van afmaken. Zij zeggen tegen ons: regel het maar in het veld. Maar zo werkt het niet. Wij hebben de telers niets te bieden. De teler wil een goede omzet, wij willen onze gezondheid gewaarborgd. Daar moet de overheid voor zorgen."

## Is gebleken uit onderzoek dat gewasbeschermingsmiddelen schadelijk zijn voor de gezondheid?

"Twee jaar geleden heeft de overheid advies gevraagd aan de Gezondheidsraad over de mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden van landbouwpercelen door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het advies van de Gezondheidsraad luidde dat er meer onderzoek naar moet worden gedaan. Daar is een consortium van wetenschappelijke instituten, gecoördineerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), nu mee bezig. Waarschijnlijk zijn we vele jaren verder voordat er meer duidelijkheid is. In die tussentijd moeten er maatregelen komen voor de gezondheid van omwonenden van landbouwpercelen."

## Aan wat voor maatregelen zitten jullie dan te denken?

"Er moet een gebiedsbeleid komen. Een beleid waarin zwart op wit staat dat telers geen lilies mogen telen op percelen rondom recreatie, scholen of natuurgebieden. Tot die tijd willen wij dat telers afspraken maken met omwonenden van hun percelen, bijvoorbeeld over spuitvrijzones en wanneer ze gaan spuiten, zodat omwoners daar rekening mee kunnen houden."

## Maar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is al enorm terugschroefd...

"Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is inderdaad gereduceerd met 85%. Onlangs heeft de sector ons beloofd om het middelengebruik nogmaals terug te brengen met vele procenten, waaronder 98% voor wat betreft oppervlaktewater. Met dat streven zijn wij heel blij. We zien ook dat telers daar steeds meer voor openstaan. Tien jaar geleden spraken gangbare telers niet over biologische middelen in hun bedrijfsvoering. Nu wel."

## Is er veel onwetendheid bij de burger?

"Als mensen ons bellen met vragen over gewasbeschermingsmiddelen, dan adviseren wij ze om met de teler te gaan praten. Dat is lastig. Communicatie die in het teken staat van wantrouwen is niet makkelijk. Daarnaast gaat het ons niet om de onwetendheid. Wij weten dat er middelen in de tank van onze buurman zitten, maar we weten niet wat het effect van die middelen op onze gezondheid is. Die informatie kan de boer ons ook niet geven."

## Jullie zijn in eerste instantie het gesprek met lelietelers uit jullie buurt wel aangegaan?

"Jazeker. Inmiddels is dat lastiger. Veel telers zijn boos op ons. We worden neergezet als een actiegroep die overal tegen is. Dat begrijpen we wel. Wij zien onszelf als kritische mensen die opkomen voor de gezondheid van burgers, maar net zo goed van boeren. Het is makkelijker om onze boodschap te brengen aan de politiek dan aan de telers."

## Jullie zijn ook oprichter van 'Gifklikker.nl', wat willen jullie daarmee bereiken?

"Met het platform 'Gifklikker.nl', een samenwerking met Partij voor de Dieren, bundelen we de gedachten van onze samenleving over gewasbeschermingsmiddelen. In één jaar hebben we 350 reacties gehad op 'Gifklikker.nl'. Die reacties variëren van roundup in de stad tot gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw. Deze reacties hebben wij aangeboden als zwartboek aan beleidsmakers. Zij moeten weten hoe dit onderwerp leeft in de maatschappij." 

"Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is vastgeroest in het bedrijfspatroon van telers"

